Voortgangscommissie Sint Maarten

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Eenenvijftigste rapportage aan het Ministerieel Overleg over de periode maart 2025 t/m juni 2025

De Voortgangscommissie:
J. Hooi, voorzitter
F. Richards, lid
M. van Veen, lid

December 2025

Inhoudsopgave

Voorwoord

Samenvatting
Summary

1. Inleiding
- **1.1 Introductie**

2. Bevindingen gevangeniswezen
- **2.1 Kader**
- **2.2 Voortgang sinds vorig werkbezoek maart 2025**
- **2.3 Huidige situatie**
- **2.4 Incidenten**
- **2.5 Personele problematiek**
- **2.6 Capaciteit en veiligheid**
- **2.7 Bestuurlijke structuur en aanbevelingen 50ste rapportage**
- **2.8 Vooruitkijken**
- **2.9 Conclusies van de commissie ten aanzien van de bevindingen**

3. Bevindingen Korps Politie Sint Maarten (KPSM)
- **3.1 Bevindingen KPSM**
- **3.2 Conclusies van de commissie ten aanzien van de bevindingen**

4. Het Ministerie van Justitie
- **4.1 Inleiding**
- **4.2 Huidige situatie**
- **4.3 Opvolging aanbevelingen**
- **4.4 Vooruitkijken**

5. Overige bevindingen

6. Aanbevelingen

7. Bijlagen
- **Bezochte partijen 30 juni – 4 juli 2025**
- **Lijst ontvangen documenten**

Voorwoord

Met genoegen presenteert de Voortgangscommissie Sint Maarten (hierna: de commissie) de eenenvijftigste rapportage over de voortgang en uitvoering van de plannen van aanpak gedurende de periode maart 2025 – juni 2025. Vanwege de wisseling van secretaris is het de commissie helaas niet gelukt om de rapportage binnen de daarvoor geldende termijnen af te ronden.

In de week van 30 juni tot en met 4 juli 2025 heeft de commissie een werkbezoek gebracht aan Sint Maarten. Tijdens dit bezoek zijn waardevolle gesprekken gevoerd met een breed scala aan stakeholders. Ook heeft de commissie een presentatie verzorgd voor de Raad van Ministers van Sint Maarten (CoM). Een bijzonder nieuw element tijdens dit bezoek was het gesprek met de advocaat en vertegenwoordiger van de 'Inmate Association' van de gevangenis, waarop in deze rapportage nader zal worden ingegaan. De commissie spreekt ook nu weer haar waardering uit voor de flexibiliteit van alle betrokken partijen die op korte termijn afspraken mogelijk hebben gemaakt.

In de hoofdstukken die volgen, zal de commissie zowel reflecteren op de bevindingen van dit werkbezoek als vooruitkijken naar de vervolgstappen. Het algemene beeld is ten opzichte van de vorige rapportage beperkt veranderd. De commissie ziet dat de huidige minister van Justitie met ambitie en vastberadenheid de uitdagingen ter hand neemt, ondanks de structurele belemmeringen en de extra problemen die zich in de periode maart – juni 2025 hebben voorgedaan, waaronder de grote brand in de gevangenis Pointe Blanche. Deze voortvarende inzet verdient erkenning en steun. Tegelijkertijd constateert de commissie dat er nog aanzienlijke stappen gezet moeten worden om de noodzakelijke verbeteringen daadwerkelijk te realiseren.

De commissie zal de ontwikkelingen, zoals steeds, met zorg en aandacht blijven volgen.

Jurenne Hooi
Voorzitter Voortgangscommissie Sint Maarten

Samenvatting

Eind juni – begin juli 2025 heeft de commissie een werkbezoek aan Sint Maarten gebracht om de voortgang van de plannen van aanpak van de politie en het gevangeniswezen te monitoren.

De commissie staat stil bij haar 51e rapportage.

De gevangenis werd halverwege mei geconfronteerd met een grote brand in de gevangenis. Dit is met alle stakeholders besproken. Het logische gevolg van de brand is dat er op het gebied van vooruitgang in het kader van het plan van aanpak weinig progressie is geboekt. Hoewel begrijpelijk, blijft het complete beeld zorgelijk. De incidenten nemen toe en daarmee wordt de situatie nijpender.

Verder is met de United Nations Office on Drugs and Crime (verder: UNODC) een nieuwe speler toegetreden tot het speelveld. Het is voor de commissie duidelijk geworden, dat UNODC zal zorgdragen voor de implementatie van de *soft components*. De commissie heeft voorafgaand aan het bezoek een conceptovereenkomst ontvangen en deze besproken met verschillende partijen. Het is daarnaast de NRPB gelukt om een programmamanager (van lokale bodem) te werven. De zoektocht naar een projectleider loopt echter nog steeds.

Ten aanzien van de voortgang bij KPSM neemt de commissie een positieve trend waar. Er wordt vooruitgang geboekt met de implementatie van het functieboek en op creatieve wijze worden er oplossingen gevonden voor de problemen. Verder stond de brand in de gevangenis ook in het gesprek met KPSM centraal. De rol die KPSM heeft gespeeld werd uitgebreid toegelicht.

De commissie heeft ook in deze rapportage een apart hoofdstuk gewijd aan het Ministerie van Justitie. Hierin wordt stilgestaan bij de voortgang die is geboekt, maar ook bij de crisis ten gevolge van de brand in de gevangenis en de aanbevelingen die nog openstaan.

De commissie zet in deze rapportage de nieuwe wijze van formuleren van de aanbevelingen voort, zodat deze overzichtelijk blijven.

Summary

At the end of June and the beginning of July 2025, the committee conducted a working visit to Sint Maarten to monitor the progress of the action plans concerning the police force and the prison system.

The committee reflects on its 51st report.

In mid-May, the prison was struck by a major fire. This incident was discussed with all stakeholders. A logical consequence of the fire is that limited progress has been made on the action plan. Although understandable, the overall situation remains worrying. Incidents are increasing, making the situation more urgent.

Furthermore, a new actor has entered the field in the form of the United Nations Office on Drugs and Crime (hereinafter: UNODC). It has become clear to the committee that UNODC will be responsible for implementing the soft components. Prior to the visit, the committee received a draft agreement and discussed it with various parties. The NRPB has also succeeded in recruiting a program manager from the local area. However, the search for a project leader is still ongoing.

The committee observes a positive trend regarding the progress made by KPSM. Advancements are being made in the implementation of the job book, and creative solutions are being developed to address ongoing challenges. The prison fire also formed a central topic of discussion with KPSM, during which their role was explained in detail.

The committee has also devoted a separate chapter in this report to the Ministry of Justice. This chapter discusses the progress achieved, as well as the crisis resulting from the prison fire and the recommendations that remain pending.

In this report, the committee continues to use the new method of formulating recommendations to ensure that they remain clear and concise.

1. Inleiding

1.1 Introductie

De commissie heeft in de periode van 30 juni tot en met 5 juli 2025 een werkbezoek gebracht aan Sint Maarten. Tijdens dit bezoek is voortgebouwd op de bevindingen uit de vijftigste rapportage en is de actuele stand van zaken opnieuw in kaart gebracht. Daarbij lag de nadruk op de voortgang van de plannen van aanpak, de recente uitdagingen en calamiteiten, alsmede de vraagstukken die nog om oplossingen vragen.

De gesprekken die de commissie met diverse sleutelfiguren voerde, gaven een breed en actueel beeld van de ontwikkelingen binnen het domein van de rechtsstaat. Daarbij kwamen zowel de geboekte vooruitgang als de hardnekkige knelpunten nadrukkelijk aan de orde. Net als in de voorgaande rapportages is speciale aandacht besteed aan de manier waarop samenwerking tussen de verschillende betrokken partijen in de justitiële keten vorm krijgt en in welke mate deze samenwerking leidt tot tastbare resultaten.

Alle partijen hebben ruim de gelegenheid genomen om hun inzichten en ervaringen met de commissie te delen. De commissie spreekt hierbij haar waardering uit voor de openheid en de bereidwilligheid die tijdens de gesprekken telkens weer merkbaar waren. In bijlage 1 is een overzicht opgenomen van de organisaties en ministeries die tijdens dit werkbezoek zijn bezocht.

Twee nieuwe elementen in dit bezoek waren het gesprek met de advocaat en vertegenwoordiger van de ‘Inmate Association’ en een presentatie voor de Raad van Ministers van Sint Maarten (CoM). Deze momenten gaven niet alleen verdieping aan de bevindingen, maar boden tevens gelegenheid om in directe dialoog met de bestuurlijke top de belangrijkste observaties en aandachtspunten te delen.

In de volgende paragrafen wordt nader ingegaan op de inhoud en bevindingen van de afzonderlijke bezoeken.

2. Bevindingen gevangeniswezen Pointe Blanche

2.1 Kader

Het plan van aanpak voor de periode 2018-2023[1] blijft het kader waarbinnen voortgang en uitvoering moeten worden gerealiseerd en derhalve zal de monitoring ook zal plaatsvinden.

2.2 Voortgang sinds vorig werkbezoek maart 2025

De gevangenis is zwaar getroffen door een brand in mei 2025. Hierover komt de commissie nader te spreken onder de paragraaf incidenten. Het is voornamelijk door deze brand dat de commissie heeft moeten constateren dat er, naast enkele kleine verbeteringen, op het gebied van voortgang in het kader van het plan van aanpak in de gevangenis weinig is gebeurd. Hoewel de commissie begrip heeft voor de moeilijke situatie van de gevangenis, blijft het de commissie zorgen baren dat er nagenoeg geen vorderingen zijn gemaakt. De commissie hoort bij verschillende stakeholders dat de veiligheid van zowel de gevangenen als het gevangenispersoneel in het geding is, wat een zorg die de commissie ook onderschrijft. Daar komt bij dat de discontinuïteit in het managementteam en het tekort aan personeel blijft aanhouden, evenals de spanningen in het managementteam.

[1] Een veilige samenleving: bouwen aan een verantwoorde en duurzame sanctie uitvoering op Sint Maarten (2018-2023).

2.3 Huidige situatie
Zoals hierboven vermeld, acht de commissie de huidige situatie zorgelijk. De signalen die zij heeft ontvangen tijdens de gevoerde gesprekken zijn nog alarmerender dan tijdens het vorige bezoek in maart 2025. De gesprekken met onder andere het Openbaar Ministerie, de Commissie van Toezicht en de Raad voor de Rechtshandhaving schetsen een beeld waarbij Sint Maarten onveiliger wordt en de capaciteit van de gevangenis een groot punt van zorg is. Dat is een gevaarlijke combinatie, de vraag rijst wanneer het moment komt dat de omstandigheden nog risicovoller worden. De commissie ziet een patroon van escalatie waarin het slechts een kwestie van tijd lijkt voordat zich dodelijke incidenten zullen voordoen. De commissie constateert voorts dat de situatie structureel verslechtert en dat crisisingrepen tot dusver onvoldoende effect hebben gehad. Het huidige evenwicht is uiterst fragiel.

2.4 Incidenten
In de afgelopen maanden hebben zich meerdere ernstige voorvallen voorgedaan die de kwetsbaarheid van het systeem pijnlijk duidelijk maken, namelijk een incident onder gedetineerden en de onderbezetting van personeel in de gevangenis. De commissie heeft hier uitgebreid bij stilgestaan in haar vorige rapportage. Na bespreking van het vorige verslag met de gevangenisdirecteur, is door de gevangenis aangegeven dat het eerste incident niet zo zeer een steekpartij was, maar meer een vechtpartij. Ten aanzien van het incident van 8 maart 2025 heeft de gevangenisdirecteur verduidelijkt dat door onvoldoende personeel gedetineerden niet konden worden ontsloten. Vanwege onbereikbaarheid heeft het vervolgens enige tijd geduurd voordat er voldoende personeel was om te openen.

Brand mei 2025
Tijdens het werkbezoek in juni–juli 2025 heeft de commissie met de directie van Pointe Blanche ook langdurig uitgesproken over de grote brand in de gevangenis van afgelopen mei. Dit voorval haalde de (internationale) pers en had grote impact. Hoewel er gelukkig geen dodelijke slachtoffers vielen, onderstreept dit incident op indringende wijze hoe kwetsbaar de situatie is en hoe groot de risico's inmiddels zijn.
De brand en de gevolgen daarvan maakten bovendien zichtbaar hoezeer de gevangenis afhankelijk is van externe ondersteuning. Direct na het incident werd tijdelijke hulp geboden vanuit Curaçao, Aruba en Nederland. Ook werd een crisisteam binnen Pointe Blanche samengesteld, waarbij de minister van Justitie als voorzitter optrad. Tijdens het herstel van de brandschade werd extra aandacht besteed aan de gedetineerden, onder meer door het opzetten van basale activiteiten. Ondanks de heftige crisis kon de situatie door gezamenlijke inzet onder controle worden gebracht. Meerdere stakeholders waaronder de Commissie van Toezicht hebben dit aangegeven aan de commissie. Wel hadden, volgens de Commissie van Toezicht, de rechten van de gedetineerden eerder hersteld kunnen worden. Verder heeft de Commissie van Toezicht tijdens de crisis ook contact onderhouden met de Inmate Association en daar waar kon ook ondersteuning proberen te bieden aan de gedetineerden.
De brand heeft pijnlijk duidelijk gemaakt dat de gevangenis feitelijk op het randje van beheersbaarheid functioneert. Zonder fundamentele versterking blijft herhaling of escalatie waarschijnlijk. De commissie ziet in deze incidenten het bewijs dat de bestaande veiligheidsstructuur ontoereikend is en dat de gevangenis nauwelijks bestand is tegen grote calamiteiten.

2.5 Personele problematiek
De personele problematiek blijft onverminderd groot. De verhoging van de salarissen door de invoering van het functieboek en de geplande nieuwbouw maken de functie op termijn wellicht aantrekkelijker, maar de krappe arbeidsmarkt van Sint Maarten, waarop meerdere diensten een beroep doen, blijft een forse uitdaging. De directeur van de gevangenis heeft voorstellen gedaan om

de werkdruk te verlichten, en heeft deze voorstellen gedeeld met de minister van Justitie. Dat de directeur deze initiatieven heeft ingediend, vindt de commissie positief, maar ze vragen opvolging en besluitvorming vanuit het ministerie.
De commissie constateert dat de personele situatie inclusief deskundigheidsbevordering één van de grootste knelpunten vormt voor de veiligheid en continuïteit van Pointe Blanche. Bijna alle stakeholders die de commissie heeft bezocht tijdens dit werkbezoek hebben dit punt naar voren gebracht en hun zorgen geuit. Zolang dit niet structureel wordt opgelost, zijn alle andere verbetermaatregelen beperkt effectief.
Goed nieuws is dat er inmiddels een (lokale) programmamanager is geworven door NRPB. De startdatum, exacte scope en opdracht van deze functie zijn voor de gevangenis echter nog niet helder. Tegelijkertijd is de zoektocht naar een projectleider nog steeds in volle gang.

2.6 Capaciteit en veiligheid

De grote tekorten aan detentieplaatsen zijn ten gevolge van de brand tijdelijk extra toegenomen omdat een deel van de cellen door de brand buiten gebruik moest worden gesteld en uitgeweken moest worden naar politiecellen.
Het structurele tekort aan celcapaciteit zal pas over een aantal jaren worden opgelost wanneer het nieuwe penitentiair complex in gebruik wordt genomen.
Tijdens de rondes langs de verschillende stakeholders werden de grote zorgen over de situatie in de gevangenis het duidelijkst benadrukt door de Raad voor de Rechtshandhaving. De Raad voor de Rechtshandhaving heeft naar aanleiding van de onhoudbare situatie in de gevangenis in juni 2025 een mededelingsbrief gestuurd aan de Raad van Ministers van het Koninkrijk en de Staten van Sint Maarten. [2] Deze bevoegdheid heeft de Raad voor de Rechtshandhaving op grond van artikel 32 van de Rijkswet raad voor de rechtshandhaving. Het is voor het eerst in de geschiedenis dat de Raad gebruik maakt van deze bevoegdheid, wat de ernst van de situatie onderstreept en de noodzaak van structurele verbeteringen binnen de justitiële keten benadrukt.

2.7 Bestuurlijke structuur en aanbevelingen 50ste rapportage

Tijdens het werkbezoek heeft de commissie ook aandacht besteed aan de bestuursstructuur van Pointe Blanche. Het oude managementteam (MT) is door de directeur ad interim ontbonden na consultatie met instemming van de minister van Justitie en de medewerkers zijn hiervan per e-mail in kennis gesteld. In de nieuwe situatie formeren de sectiehoofden gezamenlijk het MT. De commissie heeft daarnaast vastgesteld dat de functie van de directeur nog altijd niet formeel is vastgesteld.

Verder heeft de commissie de aanbevelingen uit de vijftigste rapportage besproken met het management. Daarbij kwam naar voren dat de rol van de NRPB en de verhouding tot UNODC nog steeds onduidelijk zijn. Wel is helder voor de gevangenis dat onderdelen van de uitwerking van zogenoemde soft components bij UNODC zijn belegd. De commissie heeft ten tijde van haar bezoek nog geen kennis kunnen nemen van de exacte opdracht, scope en wijze van financiering van de opdracht voor het bureau UNODC. Dit document moest nog werden getekend. Het management gaf bovendien aan dat men de afgelopen periode van crisis naar crisis is gegaan, waardoor nauwelijks ruimte is geweest voor structurele taken, zoals de verdere uitwerking van de verbetervoorstellen uit het plan van aanpak. Er is daarnaast de behoefte aan meer regulier contact met de minister en de secretaris-generaal van Justitie; tot nu toe vond overleg slechts plaats naar aanleiding van acute crisissituaties.
De commissie constateert dat er weliswaar een nieuw MT is aangesteld, maar dat er geen zicht is op de wijze waarop er daadwerkelijk een verbeterslag wordt gemaakt met de bestaande samenstelling

[2] Art 32 Brief Raad Staten gevangenis – 6 juni 2025 – Raad voor de Rechtshandhaving

van directie en middenkader (sectiehoofden). Dit maakt de organisatie kwetsbaar en beperkt haar leer- en herstelvermogen.

2.8 Vooruitkijken

Met betrekking tot de bouw van de nieuwe gevangenis is een aantal ontwikkelingen te melden:

- Er is een nieuwe speler in het veld, namelijk UNODC waarvan de rolvastere vormen aanneemt.
- UNOPS gaat stevig door met de start van de nieuwe ronde aanbestedingen (in juli) voor fase 2, hun rol als adviseur aan BZK voor het traject met UNODC houdt op wanneer de contracteringsfase succesvol is afgerond.
- De NRPB krijgt een andere rol en is nog druk bezig met de werving en selectie van een projectleider waardoor de gevangenis over extra mankracht zal beschikken. De geworven programmamanager zal op korte termijn starten en het ministerie van Justitie ondersteunen.

2.9 Conclusies van de commissie ten aanzien van de bevindingen

De commissie kan niet anders dan concluderen dat er zeer weinig is gebeurd ten aanzien van het boeken van progressie op het gebied van het uitvoeren van het plan van aanpak. Dit baart de commissie veel zorgen. Dit is risicovol voor het personeel én de gedetineerden. De incidenten lijken toe te nemen, met alle risico van dien voor personeel en gedetineerden; de grote brand in mei is hier helaas een tragisch voorbeeld van.

Ten tijde van het werkbezoek waren de verschillende partijen betrokken in het proces van contractering voor de implementatie van de soft components. Het blijft van groot belang dat alle partijen overeenstemming vinden in de governance en eigenaarschap.

Ondanks het dringende verzoek van de commissie, vermeld in de vorige rapportage, is er nog steeds geen duidelijkheid voor alle partijen over de positie van de interim gevangenisdirecteur. Verbetering van de aansturing middels een goed functionerend MT inclusief de directeur is ons inziens beter mogelijk indien hierover een besluit wordt genomen.

3. Bevindingen Korps Politie Sint Maarten

3.1 Bevindingen KPSM

Sinds de vorige dienstreis in maart 2025 zijn er ten aanzien van de openstaande punten uit het plan van aanpak voor het Korps Politie Sint Maarten geen substantiële veranderingen geconstateerd. De commissie verwijst hierbij naar de 50ste voortgangsrapportage[3], waarin de stand van zaken per punt is toegelicht. Wel constateert de commissie dat er op het gebied van de implementatie van het functieboek voortvarend wordt gewerkt. Daarnaast wordt op innovatieve wijze gekeken hoe personele groei kan worden gerealiseerd binnen de bestaande kaders. Ook op het vlak van huisvesting zijn stappen gezet, maar blijven er meer huisvestingsverbeteringen noodzakelijk. Hier is echter geen financiële ruimte voor en structurele borging op dit punt is noodzakelijk. De commissie blijft deze thema's nauwgezet volgen.

Brand gevangenis Pointe Blanche mei 2025

De commissie heeft uitvoerig stilgestaan bij de brand in gevangenis Pointe Blanche en de impact hiervan op het politiekorps met de korpschef besproken. De korpschef gaf aan dat deze periode bijzonder belastend was voor het korps en uitte zijn ernstige zorgen over de situatie in de gevangenis

[3] Voortgangscommissie Sint Maarten. Vijftigste rapportage aan het Ministerieel Overleg over de periode oktober 22024 t/m maart 2025; Voortgangsrapportage nummer 50 – oktober 2024 t/m maart 2025

en de gevolgen voor de justitiële keten en de rechtsstaat op Sint Maarten. Tegelijkertijd constateerde hij dat het politieapparaat tijdens deze calamiteit adequaat heeft gefunctioneerd.

Ter ondersteuning van de gevangenis is door de minister van Justitie een stuurgroep ingesteld, bestaande uit een programmamanager, de korpschef KPSM en de directie van Pointe Blanche, onder voorzitterschap van de minister. Volgens de korpschef werd de structurele kwetsbaarheid van de gevangenis door deze gebeurtenis duidelijk zichtbaar. In tegenstelling tot het politiekorps zijn de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden binnen de gevangenisorganisatie niet altijd helder of bekend bij het personeel.

De korpschef benadrukte het belang van deskundigheidsbevordering en scholing binnen de gevangenis en heeft vanuit zijn korps voorstellen gedaan om hier invulling aan te geven. Ook wordt gekeken naar best practices in – en naar mogelijke werknemers uit de regio, waarbij Suriname als potentieel voorbeeld wordt genoemd voor capaciteitsopbouw (capacity building).

3.2 Conclusies van de commissie ten aanzien van de bevindingen

De commissie constateert dat de voortgang op de openstaande punten uit het plan van aanpak beperkt is gebleven sinds de vorige rapportage (nr. 50). Wel is zichtbaar dat de implementatie van het functieboek voortvarend wordt opgepakt en dat er op creatieve wijze wordt gewerkt aan personele groei. Ook op het gebied van huisvesting zijn er verbeteringen te zien.

De brand in gevangenis Pointe Blanche heeft de kwetsbaarheid van het justitiële systeem onderstreept. De commissie waardeert de inzet van het politiekorps tijdens deze crisis en onderschrijft de zorgen van de korpschef over de gevangenis en de impact op de rechtsstaat. Scholing, capaciteitsopbouw en taakduidelijkheid binnen de penitentiaire inrichting blijven urgente aandachtspunten.

4. Het Ministerie van Justitie

4.1 Inleiding

Zoals in de 50ste voortgangsrapportage aangekondigd, blijft de commissie in deze rapportage expliciet aandacht besteden aan het Ministerie van Justitie. In deze rapportage wordt daarnaast in het bijzonder stilgestaan bij de nasleep van de brand in gevangenis Pointe Blanche in mei 2025. Ook zal stilgestaan worden bij de opvolging van de aanbevelingen, welke veelal gericht zijn aan de minister van Justitie.

4.2 Huidige situatie

Ten opzichte van het laatste werkbezoek zijn er geen wezenlijke veranderingen in de algemene situatie binnen het Ministerie geconstateerd. Wel heeft de minister van Justitie in de afgelopen periode meerdere crisissituaties het hoofd moeten bieden, waaronder de grote brand in de penitentiaire inrichting. Deze gebeurtenissen hebben de druk op het Ministerie en de justitiële keten verder vergroot. Daarnaast blijft het Ministerie kampen met een tekort aan specialistische capaciteit, zoals bijvoorbeeld een afdeling wetgeving. De continuïteit binnen de gevangenis blijft een zorgpunt en vraagt veel aandacht van de minister. De situatie bij Pointe Blanche is niet nieuw, maar het gevolg van jarenlange politieke wisselingen en een gebrek aan structurele inrichting. De brand in mei heeft het Ministerie en betrokken diensten heel veel tijd en energie gekost. De minister heeft opgeschaald met een crisisteam en vervolgens een stuurgroep ingesteld. Hierbij is ook ondersteuning ontvangen uit Nederland en de regio; deze samenwerking verliep naar grote tevredenheid.

De minister is voornemens een professionaliseringsslag te maken binnen het Ministerie, maar geeft aan dat hiervoor eerst een nulmeting noodzakelijk is. Deze heeft nog niet plaatsgevonden (een aanbeveling van de commissie).

4.3 Opvolging aanbevelingen 50ste rapportage

In het kader van de aanbevelingen uit de 50ste rapportage is inmiddels een projectmanager aangesteld, hetgeen door de minister als een belangrijke stap wordt gezien. Daarnaast worden gesprekken gevoerd met het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) over technische ondersteuning (beleidsadviseurs) voor onder andere het Ministerie.

Een Ministerieel Overleg heeft nog niet plaatsgevonden, maar staat wel op lijst van punten waar zij aandacht voor vraagt.

Het dossier rondom de Voogdijraad is door het ministerie opgepakt, al is er sprake van ruis in de communicatie. De minister is hiermee aan de slag gegaan, maar een definitieve uitwerking is nog niet bereikt. Haar hoogste prioriteit ligt momenteel bij het verkrijgen van ‘handjes’ — in de vorm van specialistische technische bijstand en extra personeel voor de uitvoerende diensten, met name voor de gevangenis.

4.4 Vooruitkijken

De commissie merkt op dat de recente gebeurtenissen, waaronder de brand, de kwetsbaarheid van de justitiële infrastructuur opnieuw zichtbaar hebben gemaakt. Tegelijkertijd ziet de commissie dat er binnen het Ministerie bereidheid bestaat om te leren van deze incidenten en om structurele verbeteringen door te voeren. De komende periode zal in het teken moeten staan van het versterken van de uitvoeringskracht, het verduidelijken van verantwoordelijkheden en het investeren in deskundigheid binnen de keten.

5. Overige bevindingen

Naast de in de voorgaande hoofdstukken besproken stakeholders heeft de commissie tijdens het werkbezoek ook gesprekken gevoerd met de vertegenwoordiger van Nederland op Sint Maarten, de Voogdijraad, de Reclassering, de procureur-generaal te Curaçao (OM), de minister-president en de gouverneur.

Het gesprek met de vertegenwoordiger van Nederland was informatief. Daarbij werd opnieuw begrip getoond voor het verzoek om technische bijstand vanuit Sint Maarten, mede gezien de structurele tekorten aan capaciteit waarmee het land kampt.

De Reclassering functioneert, ondanks de moeilijke omstandigheden en de beperkte personele bezetting, goed. De commissie heeft een positief beeld aan het overleg overgehouden, in lijn met het laatste bezoek aan de Reclassering. Dit is met name te danken aan de vernieuwende en innovatieve aanpak van het management. Zo streeft de organisatie ernaar alle processen uiterlijk in 2030 volledig te digitaliseren, wordt er gewerkt aan de ontwikkeling van een app ter ondersteuning van het resocialisatieproces van ex-gedetineerden en zoekt men actief samenwerking met ketenpartners, opleidingen en trainingen.

De positie van de Voogdijraad blijft, net als bij de vorige werkbezoeken, een punt van zorg. De vraag of de raad binnen of buiten de organisatie van het Ministerie van Justitie moet worden gepositioneerd, is nog steeds niet beantwoord. Deze onduidelijkheid over de rechtspositie belemmert de organisatie in haar functioneren. Hoewel de Voogdijraad inmiddels de benodigde

informatie aan het Ministerie van Justitie heeft aangeleverd, wacht men nog altijd op een reactie. De commissie dringt er wederom op aan dat hier op korte termijn duidelijkheid over komt en herhaalt in deze rapportage haar aanbeveling uit rapportage 50.

Voor het eerst heeft de commissie ook gesproken met de juridische vertegenwoordiger van de Inmate Association van Pointe Blanche. Zij gaf aan dat onder de gedetineerden een survey is uitgezet en dat de situatie in de gevangenis door velen nog steeds als chaotisch wordt ervaren. Daarbij wees zij op het hoge ziekteverzuim, het ontbreken van dagprogramma's en een resocialisatieplan, en het gebrek aan een juridisch raamwerk voor elektronisch toezicht, dat volgens haar dringend nodig is. Ook uitte zij kritiek op het beleid van het OM, onder meer met betrekking tot vroegtijdige invrijheidstelling. Het OM heeft daarentegen bij de commissie aangegeven dat er wel degelijk beleid bestaat op dit punt en dat hiernaar door het OM ook aantoonbaar wordt gehandeld.

De commissie heeft tijdens deze rapportageperiode kennisgemaakt (middels digitaal overleg) met procureur-generaal dhr. Schoop. In dit gesprek gaf de PG een korte schets van de huidige situatie rondom criminaliteit op Sint Maarten. Het Openbaar Ministerie heeft aangegeven dat de criminaliteit lijkt toe te nemen, met name het aantal schietincidenten stijgt ten opzichte van 2024. Door het gebrek aan detentiecapaciteit moeten er voortdurend geprotocolleerde keuzes worden gemaakt, wat een onwenselijk signaal afgeeft richting potentiële daders. Hij uitte ook zijn zorgen over de toename van geweldsdelicten en grootschalige drugshandel, mede in relatie tot de beperkte detentiecapaciteit en de kwetsbare situatie van de gevangenis. De samenwerking met de huidige minister van Justitie verloopt volgens de PG constructief, met regelmatig overleg en inmiddels meerdere inhoudelijke driehoekgesprekken. Hoewel de brand in Pointe Blanche voor enige stagnatie heeft gezorgd, benadrukte de PG dat de samenwerking tussen de betrokken partijen goed verloopt en dat het verhogen van de capaciteit binnen de keten een prioriteit blijft.

Daarnaast heeft de commissie, naar aanleiding van de vijftigste rapportage, een presentatie verzorgd voor de Raad van Ministers (CoM). Daarbij is het belang onderstreept van samenwerking op alle niveaus: met name nationaal, regionaal en ook binnen het Koninkrijk. Ook heeft de commissie een pleidooi gehouden voor een integrale aanpak van de justitiële uitdagingen en voor het goed organiseren van eigenaarschap. Het overleg met de Raad van Ministers werd door de commissie als constructief en vruchtbaar ervaren.

Zoals gebruikelijk heeft de commissie haar werkbezoek afgesloten met een gesprek met de minister-president en de gouverneur. Naast het structurele tekort aan personeel en de bredere ontwikkelingen binnen de justitiële keten, zijn daarbij in het bijzonder de ernstige zorgen gedeeld die de commissie gedurende de week meermaals heeft gehoord en zelf heeft kunnen vaststellen met betrekking tot het gevangeniswezen.

6. Aanbevelingen

Zoals aangegeven in rapportage 50 heeft de commissie mede naar aanleiding van de bevindingen van het werkbezoek besloten om de aanbevelingen anders vorm te gaan geven. Dit betekent dat de commissie in deze rapportage onderscheid maakt tussen:

1. Lopende aanbevelingen (nog steeds actueel, nog niet opgepakt, etc.); en
2. Nieuwe aanbevelingen (n.a.v. voorlaatste en laatste werkbezoek).

6.1 Lopende aanbevelingen rapportages 49[4] + 50

De commissie adviseert het Ministerieel Overleg om de afspraak na te leven om niet te bezuinigen op de operationele diensten van Justitie zodat vacaturevervulling bij de politie weer hervat kan worden (conform rapportage 46 en 47), (nr. 1 van rapportage 49). Over de hele linie komt naar voren dat het kwalitatieve en kwantitatieve tekort aan personeel bij de meeste stakeholders nog niet succesvol is aangepakt. Dit belemmert operationele zaken, bemoeilijkt het proces van opbouw van het personele bestand bij meerdere diensten en veroorzaakt verstopping in de keten. Het is raadzaam om dit te blijven agenderen en de oplossing breder (binnen het Koninkrijk) te zoeken. Benchmarking met andere landen in de regio kan ideeën opleveren (nr. 7 van rapportage 49).	Blijft van kracht Lopend
Een deel van de functies voor diensthoofden binnen het Ministerie van Justitie is nog niet geformaliseerd. Dit geldt ook voor de functie van directeur gevangenis. De commissie acht het van groot belang deze benoemingen op korte termijn te realiseren (nr. 5 van rapportage 49).	Lopend (grotendeels is inmiddels geformaliseerd, echter niet allemaal)
UNOPS – Bouw nieuwe gevangenis De commissie adviseert om de financiën van de bouw zorgvuldig te monitoren (nr. 10 van rapportage 49).	Blijft van kracht
De commissie adviseert om de verantwoordelijkheden en bevoegdheden van NRPB, UNOPS en Pointe Blanche goed vast te leggen voor alle partijen (nr. 12 van rapportage 49).	Lopend
De commissie adviseert de minister van Justitie een nulmeting te laten verrichten om antwoord te krijgen op de vraag of de basis op orde is van de taken die bij het Ministerie van Justitie liggen, ten behoeve van de afronding van de plannen van aanpak (rapportage 49).	Lopend
De commissie adviseert de minister van Justitie om samen met de korpschef van KPSM kritisch te kijken naar toekomstige jaarplannen en ook de mogelijkheid van een financieel mandaat te bespreken (rapportage 49).	Lopend
De commissie adviseert de minister van Justitie om binnen zes maanden een governance structuur op papier te zetten waarbij rekening gehouden wordt met alle partijen en rollen die bij de nieuwbouw van de gevangenis zijn betrokken (rapportage 50).	Lopend
De commissie adviseert de minister van Justitie om voor het volgende werkbezoek van de commissie haar verzoek om technische bijstand aan het Ministerie van BZK te hebben verstuurd (rapportage 50).	Afgerond

[4] Twee aanbevelingen van rapportage 49 zijn afgerond sinds de vorige werkbezoek en staan niet meer in dit tabel.

De commissie adviseert de minister van Justitie om zo snel mogelijk duidelijkheid te verschaffen over de positie van de Voogdijraad en haar medewerkers (rapportage 50).	Lopend

6.2 Aanbevelingen rapportage 51

De commissie adviseert de minister van Justitie om op zeer korte termijn een Ministerieel Overleg te organiseren waarbij stilgestaan wordt bij de voortgang van de plannen van aanpak alsook bij de uitdagingen en de mogelijke oplossingen (rapportage 50 en 51).	Lopend
De commissie adviseert de minister dat de opdracht van UNODC verder wordt ingevuld, met aandacht voor de verhoudingen met andere partijen (zoals UNOPS, NRPB, Ministerie van Justitie).	Lopend
De commissie adviseert de minister van Justitie om zo snel mogelijk te besluiten op de verbeterinitiatieven van de directeur van de gevangenis.	Lopend

7. Bijlagen

Bijlage 1: bezochte partijen 30 juni – 4 juli 2025

Partij
Vertegenwoordiging van Nederland, vestiging Philipsburg
Advocaat Inmate Association
Commissie van Toezicht op het Gevangeniswezen
Gevangenis Sint Maarten
Voogdijraad
Reclassering
Korps Politie Sint Maarten (KPSM)
Openbaar Ministerie
Ministerie van Justitie
Raad van Ministers - Council of Ministers
Ministerie Algemene Zaken
Gouverneur
Raad voor de Rechtshandhaving

Bijlage 2: lijst ontvangen documenten

De documenten die de commissie heeft verkregen:

- Uitvoeringsrapportage plannen van aanpak KPSM eerste kwartaal 2025;
- Rapportage Commissie van Toezicht op het Gevangeniswezen van Sint Maarten, maand mei 2025;
- Presentatie gevangenis d.d. 30 juni 2025;
- UNODC concept note: advancing institutional capacities on prison management and the treatment of offenders in Sint Maarten, incl. bijlagen (versie april 2025);
- Survey Inmates uitgevoerd door juridische vertegenwoordiger Inmates Association.